

Sygn. akt IA Cz 1471/18

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący	:	SSA Irena Ejsmont - Wiszowata (spr.)
Sędziowie	:	SA Bogusław Dobrowolski SA Elżbieta Borowska

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2019 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) S.A. z **siedzibą we W.**

przeciwko **Gminie M. E.**

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego w Suwałkach

z dnia 19 listopada 2018 r., sygn. akt I C 901/18

p o s t a n a w i a :

- 1. uchylić zaskarżone postanowienie;**
- 2. rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniewego pozostawić orzeczeniu kończącemu postępowanie w sprawie.**

(...)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 listopada 2018 r. Sąd Okręgowy w Suwałkach w sprawie z powództwa (...) S.A. z siedzibą we W. przeciwko Gminie M. E. o zapłatę odrzucił pozew oraz zasądził od powódki (...) S.A. z siedzibą we W. na rzecz pozwanej Gminy M. E. kwotę 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazał, że (...) S.A. z/s we W. w pozwie skierowanym przeciwko Gminie M. E. domagała się zapłaty kwoty 83.438,26 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie stanowiącej równowartość dotacji za lata 2009-2014

wadliwie obliczonych przez pozwanego, które przysługiwały P. K. prowadzącemu (...)w E.. Wierzytelność z tego tytułu P. K. umową z dnia 5 czerwca 2017r. przelał na powódkę.

Sąd Okręgowy ocenił, że w sprawie niniejszej mamy do czynienia z niedopuszczalnością drogi sądowej, co obligowało Sąd do odrzucenia pozwu.

Wskazał, że powyższe stanowisko potwierdza nowelizacja ustawy o systemie oświaty (ustawa o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw z dnia 23 czerwca 2016 roku – Dz.U. z 2016 roku poz. 1010), na mocy której z dniem 1 stycznia 2017r. dodano m.in. ust. 11 do art. 90 ustawy o systemie oświaty. Przepis ten wskazuje wprost, że czynność przyznania dotacji, o których mowa w art. 90 ust. 1a-8 ustawy o systemie oświaty, stanowi czynność z zakresu administracji publicznej podlegającej kontroli sądów administracyjnych. Regulacja powyższa została następnie podtrzymana w ustawie z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U. z 2017 roku, poz. 2203), zaś przepis art. 47 ustawy z dnia 27 października 2017 r o finansowaniu zadań oświatowych stanowi, że czynności podejmowane przez organ dotujący, o którym mowa w art. 15-21, art. 25, art. 26, art. 28-32, art. 40 i art. 41, w celu ustalenia wysokości lub przekazania dotacji, o których mowa w art. 15-21, art. 25, art. 26, art. 28-32, art. 40 i art. 41, stanowią czynności z zakresu administracji publicznej, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1369 i 1370). Zgodnie zaś z art. 1 i art. 3 § 1 – 3 Ustawy o postępowaniu przed sądami administracyjnymi do rozpoznawania spraw sądowo - administracyjnych powołane są sądy administracyjne (art. 2).

Sąd odwołał się do uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2017 r (IV CSK 212/16) wydanego już po wejściu w życie ust. 11 art. 90 ustawy o systemie oświaty, w którym Sąd ten wskazał, że w orzecznictwie sądów powszechnych w odniesieniu do okresu, którego dotyczy dochodzone przez powodów roszczenie ustalony został pogląd, że w postępowaniu cywilnym może być dochodzone roszczenie o wypłacenie dotacji należnej na podstawie przepisów ustawy o systemie oświaty, o ile powód zarzuca, że zobowiązany do tego podmiot niewłaściwie ustalił jej wysokość i zaniechał jej wypłacenia czy też wypłacił ją w zaniżonej wysokości (np. wyroki Sądu Najwyższego z 3 stycznia 2007 roku, IV CSK 312/06, z 4 września 2008 r., IV CSK 204/08, z 20 czerwca 2013 r., IV CSK 696/12, z 22 maja 2014 r., IV CSK 531/13). Dalej jednak Sąd Najwyższy podkreślił, że ustawodawca dopiero w art. 90 ust. 11 ustawy o systemie oświaty, dodaną ustawą z 24 czerwca 2016 r. (Dz.U. poz. 1010) i obowiązującym od 1 stycznia 2017 roku, jednoznacznie rozstrzygnął, że przyznanie dotacji, o których mowa w art. 90 ust. 1a- 8 ustawy, stanowi czynność z zakresu administracji publicznej, o której mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, a zatem podlegającą kontroli sądów administracyjnych.

Sąd Okręgowy podkreślił, że skoro powód w niniejszej dochodzi kwoty tytułem zaniżonej dotacji za lata 2009-2014 i wszczął proces pod rządami ustawy, która obowiązuje od 1 stycznia 2018 r, to droga sądowa była niedopuszczalna, a pozew podlegał odrzuceniu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.w zw. z §2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1804 ze zm.).

Zażalenie na powyższe orzeczenie złożył powód. Skarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie przepisu art. 199 § 1 pkt 1) k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i wniósł o jego uchylenie w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało uchyleniu.

Zgodnie z art. 1 w zw. z art. 2 § 1 k.p.c. sprawami cywilnymi rozpoznawanymi przez sądy powszechne są sprawy ze stosunków z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy, a także sprawy, które wprawdzie nie wynikają z ww. stosunków, niemniej stosuje się do nich - z mocy ustaw szczególnych - przepisy k.p.c.

Sprawą cywilną jest zatem taka sprawa, w której żądana przez powoda ochrona prawna sprowadza się do wywołania skutku w zakresie stosunku cywilnoprawnego sensu largo, a więc stosunku osobistego, rodzinnego lub majątkowego, istniejącego pomiędzy podmiotami występującymi jako różnorzędni i równoprawni partnerzy. Sprawami cywilnymi są jednak także sprawy, które ze swej istoty nie są sprawami, o jakich wyżej mowa, bo ich źródłem jest prawo publiczne, niemniej uchodzą za takie z mocy wyraźnego ustanowienia ustawodawcy, który skierował je do właściwości sądów powszechnych i nakazał stosowanie do ich rozpoznania przepisów k.p.c.

Z treści pozwu wniesionego przez skarżącego wynikało, że domaga się on zasądzenia kwoty 83.439 zł tytułem wyrównania należnej dotacji organowi prowadzącemu przedszkole niepubliczne w 2012 i 2013 r., jako podstawę roszczenia wskazując art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty. Zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i sądów administracyjnych pojęcie drogi sądowej rozumiane jest jednak szeroko i wprawdzie część tych gremiów prezentuje pogląd, że czynności organów powiatu, podejmowane na podstawie art. 90 ust. 2b i 3 w/w ustawy mające na celu ustalenie wysokości oraz wypłatę subwencji i dotacji oświatowych są czynnościami z zakresu administracji publicznej i podlegają kontroli sądów administracyjnych (por. np. wyrok NSA z dnia 17 stycznia 2008 r., II GSK 320/07), jednakże nie jest to stanowisko jednolite.

Kwestia dopuszczalności drogi sądowej do dochodzenia roszczeń o zapłatę dotacji na podstawie art. 90 ustawy o systemie oświaty została twierdząco przesądzona przez Sąd Najwyższy w dotychczasowym orzecznictwie (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 stycznia 2007 r., IV CSK 312/06, niepubl., z dnia 4 września 2008 r., IV CSK 204/08, niepubl., z dnia 20 czerwca 2013 r., IV CSK 696/12, niepubl., z dnia 22 maja 2014 r., IV CSK 531/13, niepubl., a także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2007 r., III CZP 88/07, niepubl.). Przywołana linia orzecznicza została w najnowszej judykaturze - w odniesieniu do dotacji należnych za okres poprzedzający wejście w życie ustawy z dnia 23 czerwca 2016 r. nowelizującej Prawo Oświatowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 59; dalej: „Pr.O.U.”, tj. za okres sprzed dnia 1 stycznia 2017 r. - podtrzymana przy świadomości wahań w orzecznictwie sądownoadministracyjnym w kwestii kwalifikacji czynności związanych z przyznaniem dotacji jako czynności z zakresu administracji publicznej w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 4 p.o.PostAdmU (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2017 r., IV CSK 212/16, niepubl., i z dnia 14 lipca 2017 r., II CSK 773/16, niepubl.). W niniejszej sprawie powód dochodził dotacji za okres sprzed dnia 1 stycznia 2017 r., tj. sprzed wejścia w życie ustawy z dnia 23 czerwca 2016 r. nowelizującej Pr.O.U., którą dopiero - wprowadzając art. 90 ust. 11 Pr.O.U.,- przesądzono, że czynności związane z przyznaniem dotacji są czynnościami z zakresu administracji publicznej w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 4 PostAdmU. Oznacza to, że do sprawy ma zastosowanie powyższe stanowisko o dopuszczalności drogi sądowej (por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2018 r., IV CSK 61/18, nie publ.).

Powyższe skutkowało uchyleniem skarżonego postanowienia.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. postanowił jak w sentencji.

Sąd Odwoławczy nie orzekał o kosztach postępowania zażaleniowego. Rozstrzygnięcie o tych kosztach na obecnym etapie, w postępowaniu incydentalnym, byłoby przedwczesne, gdyż o kosztach postępowania rozstrzyga się w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (art. 108 § 1 k.p.c.).

(...)